

Faunabeheereenheid Fryslân
Swichumerdyk 3
9088 AP WIRDUM

Leeuwarden, 31 januari 2020
Verzonden, **31 JAN. 2020**

Ons kenmerk : 01722175
Afd./Opgave : Groene regelgeving
Behandeld door : Team Groene Regelgeving / (058) 292 89 95 of wnb@fryslan.frl
Uw kenmerk : 190910
Bijlage(n) : 3

Onderwerp : Zaaknummer 204769 - Ontheffing Wet natuurbescherming afschot koppelvormende ganzen 2020 – 2024.

Geachte heer/mevrouw,

Op 10 september 2019 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor o.a. een ontheffing o.g.v. van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) voor afschot van koppelvormende **grauwe, brand- en kolganzen** in de maand februari. De ontheffing wordt aangevraagd voor de gehele provincie voor een periode van 5 jaar (2020 – 2024).

Het Faunabeheerplan Fryslân 2014-2019 (verder: FBP) dient als onderbouwing voor de ontheffingaanvraag. Genoemd FBP is verlengd voor de periode 2020 - 2021.

Ik heb op basis hiervan besloten de gevraagde ontheffing onder de volgende voorschriften en beperkingen te verlenen.

Voorschriften en beperkingen

1. De ontheffing is aangevraagd door en staat op naam van Faunabeheereenheid Fryslân (hierna: FBE). De FBE is als ontheffinghouder te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder de ontheffing is verleend.

De FBE dient daarom te machtigen personen en instanties nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van het gebruik, o.a. door bij afgifte van een machtiging tevens een gewaarmerkte kopie van dit ontheffingsbesluit met bijbehorende bijlage (plaats van de ontheffingskaart) te verstrekken en te wijzen op de bepalingen t.a.v. de Wet natuurbescherming.

Hetzelfde geldt voor de wildbeheereenheid (verder: WBE) in geval van het machtigen van een jachtaktehouder tot afschot dat niet onder regie van de wildbeheereenheid wordt uitgevoerd. De verantwoordelijkheid van de ontheffingshouder laat elke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de individuele feitelijke gemachtigde en/of ontheffingsgebruiker voor het naleven van voorschriften en andere wettelijke bepalingen onverlet.

2. De ontheffing is ten behoeve van afschot van koppelvormende grauwe, brand- en kolganzen in de gehele provincie gedurende de maand februari in de periode 2020 - 2024.
3. Ten behoeve van de uitvoering van de ontheffing wordt gebruik gemaakt van het hagelgeweer of de kogelbuks - tenminste kaliber 5,6 x 26,7 (.22 Magnum) - en honden, niet zijnde lange honden, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, flora en fauna, zulks met inachtneming van de regels zoals gesteld in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren.

Gebruik ontheffing

4. De FBE is bevoegd het gebruik van deze ontheffing op een door de FBE te bepalen wijze over te dragen aan een terrein beherende natuurbeschermingsorganisatie of een wildbeheereenheid of andere feitelijk gebruiker (zie 12). Indien afschot zal plaatsvinden in natuurgebieden en/of binnen een straal van 300 meter daaromheen, mag het gebruik van de ontheffing alleen worden overgedragen aan de betreffende terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties. Een terrein beherende natuurbeschermingsorganisatie of wildbeheereenheid mag de feitelijke handelingen die op grond van de ontheffing zijn toegestaan slechts laten uitvoeren door jachtaktehouders die door hen zijn aangewezen. Een machtiging wordt niet verstrekt dan na een daartoe ingediende aanvraag bij de FBE en is maximaal 1 jaar geldig.

De machtiging van de ontheffing bevat in elk geval de naam, het adres, de woonplaats en het telefoonnummer van de ontvanger en het gebied waar de schadebestrijding zal plaatsvinden. Aan de machtiging dient een kopie van dit ontheffingsbesluit te zijn toegevoegd.

5. Van de ontheffing mag slechts gebruik worden gemaakt nadat de grondgebruiker van de percelen waarop de met de ontheffing toegestane handelingen zijn toegestaan, de gemachtigde terrein beherende natuurbeschermingsorganisatie of wildbeheereenheid of feitelijke ontheffingsgebruiker hiertoe schriftelijk heeft gemachtigd.
6. Alvorens van de ontheffing gebruik wordt gemaakt, dient hiervan melding te worden gedaan bij de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing, de voor de provincie Fryslân toezichthoudende instantie voor de Wnb), onder vermelding van de terrein beherende natuurbeschermingsorganisatie of wildbeheereenheid of andere feitelijke ontheffingsgebruiker die een actie zal uitvoeren, en onder bijvoeging van een topografische kaart waarop de bestrijdingslocatie is ingetekend. Dit kan ten minste 24 uur voor de daadwerkelijke bestrijdingsactie per mail (wnb@fryslan.frl) of ten minste 72 uur voor de daadwerkelijke bestrijdingsactie door berichtgeving per e-mail naar wnb@fumo.nl.
7. Gebruik van de ontheffing is toegestaan tussen zonsopkomst en zonsondergang.
8. Aangezien ganzen een sterke partnerbinding hebben, dienen vanuit het oogpunt van dierenwelzijn beide partners van een koppel te worden gedood.

Bescheiden

9. Ingeval afschot onder regie van terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties of wildbeheereenheden plaats vindt, dient de feitelijke gebruiker van de ontheffing dit aan een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar te kunnen aantonen. Tevens dient hij te kunnen aantonen te beschikken over een geldige jachtakte en, ingeval de gemachtigde terrein beherende natuurbeschermingsorganisatie of wildbeheereenheid hierover niet reeds beschikt, een in voorschrift 7 bedoelde grondgebruikersverklaring.
10. Ingeval afschot niet onder regie van terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties of wildbeheereenheden plaats vindt, is de feitelijke gebruiker van de ontheffing verplicht een exemplaar van dit ontheffingsbesluit, een kopie van de op naam van de wildbeheereenheid gestelde machtiging, een kopie van de door wildbeheereenheid aan de jachtaktehouder verleende toestemming tot het gebruik van de machtiging, een schriftelijke toestemming van de grondgebruiker t.a.v. het gebruik van de ontheffing op diens percelen en een geldige jachtakte bij zich te houden. Deze bescheiden moeten op eerste vordering van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar ter inzage worden afgegeven.

Rapportage

11. De FBE is verplicht, aan het eind van elk kalenderjaar, een **digitale** rapportage uit te brengen aan de provincie Fryslân, Afdeling Omgevingszaken, Team Groene Regelgeving, over de wijze waarop van de ontheffing gebruik is gemaakt en wat daarvan de resultaten zijn. De rapportage bevat in ieder geval een overzicht van de terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties en wildbeheereenheden aan wie een machtiging van de ontheffing is verleend en die daarvan gebruik hebben gemaakt; de locaties waar afschot heeft plaatsgevonden (tevens aan te geven op een topografische kaart); per locatie het aantal waargenomen paartjes koppelvormende ganzen (onderscheiden naar soort); per locatie het aantal uitgevoerde acties tot afschot; per locatie het aantal gedode paartjes koppelvormende ganzen (onderscheiden naar soort); ingeval niet beide partners van een koppel zijn gedood: per locatie het aantal gedode mannelijke en het aantal gedode vrouwelijke exemplaren (onderscheiden naar soort). In geval niet beide partners kunnen worden gedood aangeven welke vervolgacties hebben plaatsgevonden om dit als nog te realiseren.

Bij de rapportage dient tevens onderscheid te worden gemaakt in het aantal uitgevoerde acties tot afschot onder regie van terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties, het aantal uitgevoerde acties tot afschot onder regie van wildbeheereenheden en het aantal niet onder regie van terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties of wildbeheereenheden uitgevoerde acties tot afschot. De aantallen dienen getotaliseerd te zijn. Daarnaast dient een oordeel te worden gegeven over de effectiviteit van het gebruik van de ontheffing door het afschotcijfer af te zetten tegen het aantal gesignaleerde koppelaars in het betreffende gebied.

12. Terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties en WBE's aan wie door de FBE een machtiging tot het gebruik van de ontheffing is verleend, zijn verplicht om het resultaat van het gebruik van de ontheffing aan de FBE te rapporteren, overeenkomstig door de FBE daartoe gestelde voorschriften. De rapportage bevat ten minste hetgeen vereist is voor de rapportage die de FBE op grond van het voorgaande lid moet maken. Ingeval afschot onder regie van terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties of wildbeheereenheden heeft plaatsgevonden, is de feitelijke gebruiker van de ontheffing (de jachtaktehouder aan wie door de wildbeheereenheid toestemming is verleend tot het

gebruik van de machtiging) verplicht overeenkomstig te rapporteren aan de wildbeheereenheid. Indien afschot niet onder regie van terrein beherende natuurbeschermingsorganisaties heeft plaatsgevonden, is de feitelijke gebruiker van de ontheffing (de jachtakehouder die door de FBE gemachtigd is) verplicht overeenkomstig te rapporteren aan de FBE.

13. De FBE houdt een overzicht bij van de verleende machtigingen, alsmede van de (aanvraag)gegevens die daaraan ten grondslag liggen. Dit overzicht dient op eerste vordering van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar ter inzage te worden afgegeven.
14. De WBE houdt een overzicht bij van de jachtakehouders aan wie toestemming is verleend tot het gebruik van een machtiging tot afschot dat niet onder regie van de wildbeheereenheid wordt uitgevoerd. Dit overzicht dient op eerste vordering van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar ter inzage te worden afgegeven.

Overige voorschriften:

15. Ringen en halsbanden die aan gedode vogels worden aangetroffen moeten worden gemeld bij het Vogeltrekstation (NIOO-KNAW), via <https://vogeltrekstation.nl/nl/vogels/ringgevonden%20> of worden opgestuurd naar Postbus 50, 6700 AB Wageningen.
16. Deze ontheffing kan worden gewijzigd dan wel worden ingetrokken op grond van de criteria genoemd in artikel 5.4 van de Wnb of bij bijzondere weersomstandigheden of anderszins bij wet geregeld.
17. Op verzoek van de FBE daartoe dient een door een WBE verleende toestemming tot het gebruik van een machtiging tot afschot dat niet onder regie van de WBE wordt uitgevoerd, terstond te worden ingetrokken. Deze intrekking dient te geschieden door de betreffende jachtakehouder hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.
18. Op verzoek van Gedeputeerde Staten daartoe, dient een door de FBE verstrekte machtiging terstond te worden ingetrokken. Deze intrekking dient te geschieden door de betreffende terrein beherende natuurbeschermingsorganisatie of WBE hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.

De ontheffing is geldig gedurende de maand februari van de jaren 2020 tot en met 2024 voor het gehele werkgebied van de FBE.

Voor de motivering van mijn besluit verwijs ik u naar bijlage 1.

Meldingsclausule

Wanneer met de voorgenomen werkzaamheden gestart wordt, dient dit gemeld te worden via het bijgevoegde meldingsformulier (zie bijlage 3) via e-mail aan wnb@fryslan.frl, of per post naar Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân, t.a.v. Omgevingszaken, Team Groene Regelgeving, Postbus 20120, 8900 HM LEEUWARDEN.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

mevr. A.J. Tack
teammanager Groene Regelgeving

Bezwaar

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.fryslan.frl onder "Contact", of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie: tel. (058) 292 51 57.

Kennisgeving

Van dit besluit zal, conform artikel 3:42, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht door mij kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en in het provinciaal blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal_blad.

Bijlagen

- Bijlage 1: Motivering van het besluit
- Bijlage 2: Advertentie
- Bijlage 3: Meldingsformulier

Afschriften

- FUMO, Afdeling Toezicht en Handhaving (per e-mail)

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. Ontheffingaanvraag

Op 10 september 2019 ontving ik de door u ingediende aanvraag voor onder andere een ontheffing ten behoeve van afschot van koppelvormende grauwe, brand- en kolganzen in de gehele provincie gedurende de maand februari. Uw aanvraag staat geregistreerd onder zaaknummer 204769.

Voor de aangevraagde activiteit is eerder ontheffing verleend op grond van de Flora- en faunawet, te weten op 29 januari 2015 onder nummer 01192707. De looptijd van de ontheffing was tot en met 2019. Uw verzoek voorziet in de ongewijzigde uitvoering van de activiteit gedurende bovengenoemde periode.

A1.1. Beschrijving van het project of andere handeling

Populatiebeperking van standganzen is een middel om belangrijke schade aan landbouwgewassen in de provincie te voorkomen en/of te beperken. Het gaat daarbij om een reductie in aantallen overzomerende standganzen, die schade aan landbouwgewassen en (mogelijk) flora en fauna toebrengen, waaronder de instandhoudingsdoelen Natura 2000.

Belangrijk onderdeel van de maatregelen die zijn voorzien is het met het geweer afschieten van koppelvormende ganzen (hierna steeds genoemd 'de maatregelen').

Onder koppelvormende ganzen worden verstaan ganzen die zich in het vroege voorjaar (februari/maart) waarneembaar in tweetallen ophouden in of nabij (potentieel) broedgebied. Zij zonderen zich af en houden minimaal 10 tot 25 meter afstand tot andere ganzen; de koppels foerageren als paar; zitten steeds vrij dicht bij elkaar en maken geen onderdeel meer uit van groepen foeragerende dieren. De koppels bestaan uit een mannetje en een vrouwtje en dit onderscheid kan gemaakt worden aan de hand van fysieke- en gedragskenmerken.

Het afschieten van koppelvormende ganzen in het vroege voorjaar heeft een directe invloed op de populatieomvang, omdat reproductie in datzelfde voorjaar door afschot kan worden voorkomen. Het gaat bij het afschieten om **grauwe gans**, **brandgans** en **kolgans**. In de praktijk gaat het voor het overgrote deel om grauwe ganzen.

Mogelijk andere aanwezige ganzen als gedomesticeerde en verwilderde ganzen (zogenoemde boerenganzen/soepganzen), de landelijk vrijgestelde Canadese ganzen en nijlganzen die tot exoten behoren, worden tegelijkertijd afgeschoten. Voor afschot van de Indische gans wordt geen ontheffing verleend.

De tot nu toe toegepaste maatregelen (legselbeperking en afschot in de zomerperiode) hebben een toename van de schade aan met name landbouwgewassen en ecologie niet kunnen voorkomen. Uitvoering van alléén deze maatregelen achten wij dan ook geen bevredigende oplossing. Het in deze ontheffing mogelijk maken van afschot van de drie genoemde soorten koppelvormende ganzen is aanvullend op genoemde maatregelen. Onder andere afschot van koppelvormende ganzen moet mede bijdragen deze schade terug te brengen, of zo mogelijk voorkomen.

A1.2. Periode

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 2020 tot en met 2024 voor (alleen) de maand februari.

A1.3. Relevante stukken

U hebt voor de beoordeling van uw aanvraag de volgende stukken aangeboden:

- Verzoek brief verlenging van het FBP/verlening ontheffing.

Ik heb (ambtshalve) bij de beoordeling van de aanvraag de hierboven genoemde stukken en eerdere besluiten betrokken. Daarnaast heb ik de schadeweverszichten en -opgaven in de periode 2015 - 2019 bij uw aanvraag betrokken. Zoals opgenomen in de 'Fryske Guozzeoanpak – update december 2019'.

A1.4. Aanvullende gegevens

Er is geen aanvullende informatie opgevraagd dan wel aangeleverd.

A1.5. Uw aanvraag en overige onderdelen Wet natuurbescherming

Wij wijzen er op dat voor het gebruik van de ontheffing in of nabij een Natura 2000-gebied mogelijk aanvullend een vergunning in de zin van artikel 2.7 van de Wnb noodzakelijk is. Dit is in het geval dat niet kan worden uitgesloten dat het gebruik van de ontheffing afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (let op: dit kan dus ook gelden voor foerageergebied in relatie tot N2000 gebieden die een instandhoudingsdoel voor ganzen kennen. Als dat foerageergebied noodzakelijk is voor de doelen dan heeft verstoring mogelijk invloed op de instandhoudingsdoelen).

Uw verzoek voorziet op dit moment niet in een verzoek om een dergelijke vergunning. Deze ontheffing is gebaseerd op het hoofdstuk soortenbescherming van de Wet natuurbescherming en geldt uitdrukkelijk niet als bedoelde vergunning op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Eerder is op 12 februari 2016 ten aanzien van 7 Natura 2000-gebieden¹ voor de periode 2016 – 2019 genoemde beoordeling vergunningplicht uitgevoerd (onze brief 01285235).

Bij het verlenen van machtigingen dienen de FBE, respectievelijk de WBE's, de betreffende gemachtigden te wijzen op de mogelijk aanvullende eisen op grond van het hoofdstuk gebiedsbescherming uit de Wnb.

A2. Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten van Fryslân is op grond van artikel 3.17 lid 1 sub a onder 3 jo 3.3 lid 1 Wnb bevoegd op onderhavige aanvraag te beslissen.

A3. Procedure

De vergunningprocedure is uitgevoerd in overeenstemming met het bepaalde in hoofdstuk 5 van de Wnb en de hiervoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

A3.1. Verlengen beslistermijn

Van de mogelijkheid om de beslistermijn te verlengen is geen gebruik gemaakt.

¹ 'Duinen Terschelling' (SBB), 'Duinen Ameland' (SBB), 'De Deelen' (SBB), 'Alde Feanen' (IFG), 'Oudegaasterbrekken, Fluesen en omgeving' (IFG), 'IJsselmeer' (deel Friese IJsselmeerkust, IFG) en 'Sneekermeergebied' (deel Tsjebbeolder, SBB).

A3.2. Coördinatie met andere wetgeving

Ten overvloede wijzen wij erop dat er mogelijk andere wettelijke verplichtingen op uw voorgenomen maatregelen kunnen rusten waarvoor Gedeputeerde Staten van Fryslân niet het bevoegd gezag zijn. Dit besluit is enkel gebaseerd op de bepalingen van de Wnb, het Bnb, de Regeling natuurbescherming en de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017.

A4. Ontheffingsplicht

Op basis van de aanvraag en de daarbij behorende stukken heb ik beoordeeld of de door u aangevraagde activiteit overtreding van de verbodsbepalingen tot gevolg heeft, zoals omschreven in hoofdstuk 3 van de Wnb. Op grond van artikel 3.3 jo. 3.17 Wnb dient er door ons college een ontheffing verleend te worden bij overtreding van onderstaande verbodsbepalingen in het kader van de beperking van de omvang van een populatie van vogels.

Ik stel vast dat: de onder A1. omschreven maatregelen in strijd zijn met de verbodsbepalingen in:

- art. 3.1, eerste lid Wnb: *Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;*
- art. 3.1, tweede lid Wnb: *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen ofte beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen storen;*
- art. 3.2, zesde lid Wnb: *Het is verboden, anders dan voor verkoop, vogels, delen of producten als bedoeld in het eerste lid, onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.*

B. Toetsing

B1. Wettelijk kader

B1.1. Wnb

Ik stel vast dat:

1. Artikel 3.1, eerste lid Wnb bepaalt dat het verboden is opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
2. Artikel 3.1, tweede lid Wnb bepaalt dat het verboden is opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen of te storen;
3. Gedeputeerde Staten kunnen op grond van artikel 3.17 jo. 3.3. van de Wnb ontheffing verlenen van een of meer verboden, bedoeld in artikel 3.1, (...), ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren t.b.v. populatiebeheer;
4. Artikel 3.3 lid 4 bepaalt dat een ontheffing uitsluitend wordt verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, een wettelijk belang wordt gediend, zoals vastgelegd in artikel 3.3 en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet verslechterd;
5. Voor de beoordeling van de ontheffingsaanvraag is het van belang na te gaan of, en in welke mate, de voorgenomen activiteit de gunstige staat van instandhouding van de soorten, kan aantasten;

6. art. 3.24, eerste lid Wnb: *Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt;*
7. art. 3.24, vierde lid Wnb: *Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de Benelux-overeenkomst regels gesteld over het gebruik van middelen;*
8. art. 3.24, vijfde lid Wnb: *Het is een ieder verboden zich in een veld te bevinden met een dier dat hem toebehoort of onder zijn toezicht staat en dat in het veld dieren opspoot, doodt, verwondt, vangt of bemachtigt;*
9. art. 3.24, zesde lid Wnb: *Het verbod, bedoeld in het vijfde lid, is niet van toepassing ingeval het opsporen, doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren in het veld ingevolge het bepaalde bij of krachtens deze wet is toegestaan,*
10. art. 3.25, eerste lid Wnb: *Bij het verlenen van een ontheffing of vrijstelling als bedoeld in de artikelen 3.3, eerste onderscheidenlijk tweede lid, 3.4, tweede lid, 3.8, eerste, onderscheidenlijk tweede lid, 3.9, tweede lid, of 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, eerste of tweede lid, en met artikel 3.9, tweede lid, <...> worden de middelen aangewezen die voor het vangen en doden van de aldaar bedoelde vogels en dieren mogen worden gebruikt;*
11. art. 3.25, vierde lid Wnb: *Bij het verlenen van een ontheffing of een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid, kan ook vrijstelling, onderscheidenlijk ontheffing worden verleend van:*
 - a. *het verbod, bedoeld in artikel 3.24, tweede lid. Op deze vrijstelling of ontheffing is artikel 3.24, derde, lid van overeenkomstige toepassing;*
 - b. *regels als bedoeld in artikel 3.24, vierde lid, voor zover deze vrijstelling of ontheffing in overeenstemming is met de bij of krachtens de Benelux-overeenkomst gestelde regels;*
12. art. 3.26, eerste lid Wnb: *dat het verboden is een geweer te gebruiken ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens deze wet.*
 - o *zonder een geldige jachtakte;*
 - o *op gronden, niet zijnde een jachtveld dat voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde regels;*
 - o *indien de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor schade waartoe het gebruik van het geweer ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens deze wet aanleiding kan geven, niet is gedekt door een verzekering, overeenkomstig bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.29, eerste lid, gestelde regels, of*
 - o *voor andere handelingen dan:*
 1. *de jacht;*
 2. *de uitvoering van handelingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling als bedoeld in de artikelen 3.3, eerste, onderscheidenlijk tweede lid, of derde lid, 3.8, eerste, onderscheidenlijk tweede lid, of derde lid, 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, eerste, onderscheidenlijk tweede lid, of derde lid, of 3.15, tweede en vierde lid, in voorkomend geval in samenhang met het zevende lid, of 3.16, tweede en vierde lid, is verleend;*
13. art 3.26, tweede lid bepaalt dat: *bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan het gebruik van het geweer, bedoeld in het eerste lid, worden uitgesloten of beperkt en kunnen regels worden gesteld over:*
 - o *het geweer;*
 - o *de munitie, waarbij ook rekening wordt gehouden met belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu;*
 - o *het gebruik van middelen op, aan of bij het geweer;*
 - o *de diersoorten waarop het gebruik van het geweer betrekking heeft, of*

B1.2. Besluit natuurbescherming

1. Artikel 3.16, eerste lid bepaalt dat het verboden is een geweer ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens de wet te gebruiken:
 1. voor zonsopgang en na zonsondergang;
 2. binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de wet;
 3. binnen de afpalingskring van een eendenkooi als bedoeld in artikel 3.21, eerste lid, onderdeel d, van de wet;
 4. vanaf of vanuit een rijdend motorrijtuig dan wel een ander voertuig, of
 5. vanuit een luchtvaartuig.

B2. Beleidscriteria

Het toetsingskader voor uw aanvraag is in beginsel de Wet natuurbescherming, de daarop gebaseerde wet- en regelgeving en onze Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. Daarnaast de beleidsnota 'Libje en libje litte' en de 'De Fryske Guozzenoanpak'.

B3. Inhoudelijke beoordeling

B3.1 Overwegingen

Uit het FBP blijkt dat overzomerende grauwe, kol- en brandgans zomers in de gehele provincie voorkomen, dat de populatie(s) daarvan een stijgende tendens vertoont en ook dat de gewassen waaraan schade door genoemde ganzen kan worden aangericht in de gehele provincie voorkomen.

Dit beeld ontstaat ook uit de Fryske Guozzenoanpak update december 2019 en waaraan onderstaande cijfers zijn ontleend.

Getelde aantallen zomerganzen (individuen) tijdens de jaarlijkse julitellingen. Uitvoering door SOVON en WBE's. De teldekking geeft het percentage van de getelde Sovon-watervogelgebieden weer. Voorlopige resultaten: de gebieden Alde Feanen, Midden-Ooststellingwerf, De Marren, Ameland, Midden-Opsterland, Skarsterlân e.o. en de Middelsee ontbreken nog. ¹

	2009	2015	2016	2017	2018	2019 ¹
Teldekking in %	84%	93%	96%	96%	97%	?
Kleine rietgans	0	0	0	1	0	1
Kolgans	189	511	485	361	427	304
Grauwe gans	17.752	32.234	37.125	47.253	49.675	51.947
Soepgans	326	357	460	666	561	461
Indische gans	2	5	3	17	6	3
Sneeuwgans	0	4	3	1	0	52
Grote Canadese Gans	752	1.137	1.020	1.306	1.472	1.574
Kleine Canadese Gans	0	4	2	2	2	1
Brandgans	278	1.986	2.321	2.277	2.635	2.341
Rotgans	6	25	9	3	12	4
Nijlgans	773	1.086	1.284	1.420	1.910	1.548
Hybride	0	3	3	5	3	6
Totaal	20.078	37.361	42.715	53.312	56.703	>58.242

Uit de gegevens van het BIJ12 Faunafonds blijkt dat overzomerende ganzen in de periode 2014 tot en met 2018 belangrijke gewasschade in de provincie Fryslân hebben veroorzaakt. In totaal is er over deze 5 jaren een schadebedrag uitgekeerd van € 1.397.300.

zomer	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal zomerganzen	51.500	37.361	42.715	53.312	56.703	>58.242
Opbrengstderving kg DS	1,2 miljoen	1,4 miljoen	1,5 miljoen	1,2 miljoen	1,3 miljoen	In behandeling
Uitgekeerde zomerschade	245.200	309.400	300.500	269.900	272.300	In behandeling
Aantal geschoten ganzen	28.000	36.400	36.800	28.400	31.100	>13.900
Aantal geschoten ganzen in februari ²	4.396	1.512	1.279	2.202	9.896	8.334

Door de FBE zijn eerder machtigingen verleend o.g.v. de eerder verleende ontheffing(en) ter voorkoming en beperking van belangrijke schade. Door het gebruik van deze machtigingen kon belangrijk schade worden voorkomen of beperkt. Het betrof hier schade aan grasland, granen, suikerbieten en aardappelen. Wij concluderen hier uit dat in de gebieden waarin de WBE's actief zijn en waarvan de machtigingen gebruik werd gemaakt, sprake was van dreiging van belangrijke schade en achten het aannemelijk dat die dreiging zich ook in de toekomst zal blijven voordoen.

Gezien de schadegevallen die zich in de periode 2014 - 2018 hebben voorgedaan, het gebruik van de machtigingen voor schadebestrijding waardoor belangrijk schade kon worden voorkomen of beperkt en het vóórkomen van overzomerende grauwe-, brand- en kolganzen en schadegewassen in de gehele provincie, concluderen wij dat met zekerheid verwacht mag worden dat zich in de toekomst dreiging van belangrijke schade aan gewassen door overzomerende grauwe, kol- en brandganzen in de gehele provincie zal kunnen voordoen.

In 2014 is 'De Fryske Guozzenoanpak' vastgesteld voor de periode tussen oktober 2014 en de winter 2019/20. In de Fryske Guozzenoanpak wordt onderscheid gemaakt tussen zomer- en winterganzen omdat de aanpak verschillende managementacties vraagt. De beleidsinzet van de Fryske Guozzenoanpak is vooral gericht op het laten afnemen van de ganzenschade met 5 - 10% per jaar. In het uitvoeringsprogramma van het college wordt gesproken over een 'drastische afname van de schade'. In de beleidsperiode zijn tussenevaluaties uitgevoerd in 2016 en 2017. In de daaropvolgende update 2018 zijn de cijfers uit de tussenevaluatie 2017 met betrekking tot de aantallen ganzen, schadebedragen en verjagingsacties bij de zomer- en winterganzen in Fryslân geactualiseerd.

Wij achten dit zeer aannemelijk en verwachten ook dat zich in de toekomst dreiging van belangrijke overzomerende grauwe ganzenschade aan gewassen in de gehele provincie zal blijven voordoen.

B3.2 Wettelijk belang

De maatregelen hebben als doel om belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren (artikel 3.3., lid 4 b3) en flora en fauna te brengen (artikel 3.3., lid 4 b4) te beperken dan wel te voorkomen.

B3.3. Andere bevredigende oplossing

Er zal, wanneer een vrijstelling, ontheffing of opdracht wordt verstrekt, moeten worden vastgesteld dat er geen andere bevredigende oplossing is dan het doden.

² Het gaat hierbij om het totaal aantal geschoten kol, brand en grauwe gans in de maand februari. De cijfers van het afschot van de koppelaars liggen daar nog onder.

Ter bestrijding van schade door overzomerende ganzen / standganzen is sinds 2014 een heel pakket aan maatregelen ingezet, variërend van verjaging, preventieve maatregelen als o.a. vlaggen, linten, zangdraden, ratels, vogelafweerpistolen, gaskanonnen en vogelverschrikkers, legselbeperking en afschot o.g.v. in het verleden verleende ontheffingen. Deze maatregelen zijn echter onvoldoende gebleken om belangrijke schade te voorkomen. Zo blijkt verjagen geen oplossing te zijn omdat ganzen dan ander broedgebied zoeken om te overzomeren. Vrijstelling voor grondgebruiker voor schadebeperking is onvoldoende voor overzomerende ganzen. Enige optie is ingrijpen in populatie. Omvang van populatie reduceren is noodzakelijke maatregel.

Daarbij kan worden opgemerkt dat het doden van koppelvormende ganzen relatief efficiënt is, omdat het exemplaren betreft die op het punt staan zich in het betreffende gebied voort te planten. Wij achten het dan ook aannemelijk dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat dan het reduceren van de populatie overzomerende grauwe ganzen ter voorkoming van (onaanvaardbare) belangrijke schade aan gewassen en natuur.

Gebruik geweer

Voor het doden van de dieren wordt enkel gebruik gemaakt van het geweer. Doden met gebruikmaking van het geweer is een proportioneel middel, gezien de belangen en vanwege het feit dat er geen andere bevredigende maatregel bestaat.

Deskundig gebruik van het geweer voorkomt daadwerkelijk fysiek contact en is daarbij direct dodelijk. Vanuit welzijnsoverweging is deze aanpak het meest wenselijk. Dit volgt onder andere uit standpunten, richtlijnen op nationaal en internationaal niveau, bijvoorbeeld de EU6³, Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde en AVMA7⁴.

B3.3 Maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soorten (zie: artikel 3.3 vierde lid en onder c Wnb)

Uitgangspunt is dat ingrijpen in de omvang van een populatie alleen mogelijk is als voldoende zekerheid bestaat dat de soort op zichzelf hierdoor niet 'in haar gunstige staat van instandhouding' wordt bedreigd.

Aan een gunstige staat van instandhouding van de soort wordt met het verlenen van de ontheffing geen afbreuk gedaan. Monitoring en jaarlijkse tellingen van de ganzen staan er borg voor dat een gunstige staat wordt gehandhaafd. Mocht deze staat in het geding komen, dan zullen wij direct ingrijpen d.m.v. het intrekken c.q. aanpassen van de ontheffing. Overigens zijn de huidige populaties dusdanig groot dat vooralsnog niet verwacht wordt dat een gunstige staat van instandhouding van die populaties op korte termijn in het geding zal komen door de uitvoering van de in deze ontheffing toegestane maatregelen.

In Fryslân is bij de grauwe, brand- en kolgans als broedvogel over de laatste 10 jaar sprake van een sterke toename (zie bovenstaande tabel). Door de ontheffingverlening wordt geen afbreuk gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten ganzen. Ook is er niet voor gekozen om per actie een maximaal aantal te schieten ganzen als voorschrift op te nemen omdat in de praktijk bij elke actie al sprake is van een beperkt aantal ganzen dat kan worden geschoten. Ze vliegen onmiddellijk weg. Op grond van de beperkte cijfers afschot stand-/koppelganzen in februari is gevaar voor de goede staat van instandhouding ook in de zomer uitgesloten.

³ Richtlijn 93/119/EG

⁴ AVMA Guidelines for the Euthanasia of Animals: 2013 Edition

Op basis van deze informatie geldt dat er geen redenen zijn om aan te nemen dat de soort nu of in de toekomst in haar gunstige staat wordt bedreigd.

Resumerend en ons besluit

Wij zijn van mening dat voor boven beschreven maatregelen geen andere bevredigende oplossing bestaat. Concluderend stellen wij dat uw aanvraag voldoet aan de eisen die daar ingevolge het toetsingskader aan moeten worden gesteld.

Gelet op het bovenstaande, de Wnb, het FBP en de provinciale beleidsregels, verlenen wij dan ook de Fbe, ontheffing voor het doden van koppelvormende grauwe, brand- en kolganzen met gebruikmaking van het hagelgeweer of de kogelbuks - tenminste kaliber 5,6 x 26,7 (.22 Magnum) - en honden, niet zijnde lange honden, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, flora en fauna, zulks met inachtneming van de regels zoals gesteld in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren en in de Algemene voorschriften.

De ontheffing geldt slechts gedurende de maand februari van de jaren 2020 tot en met 2024, voor het gehele werkgebied van de FBE Fryslân.

Gebruik van de ontheffing binnen de begrensde (soort-specifieke) ganzenfoerageergebieden mag slechts plaatsvinden onder voorwaarde dat daar aanwezige beschermde trekganzen niet worden verontrust.

Gebruik van de ontheffing binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi is toegestaan onder voorwaarde dat de kooiker van deze kooi daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend.

C. Conclusie

De maatregelen, het belang en alternatieven in acht nemende, is de zekerheid verkregen dat verstorende effecten op de grauwe, kol- en brandgans tot een minimum worden beperkt en de gunstige staat van instandhouding van deze soorten met zekerheid niet in het gedrang komt. De effecten zijn daarnaast van beperkte en tijdelijke aard, waarna het gebied weer geschikt zal zijn voor de soorten.

Leeuwarder Courant/Friesch Dagblad

Provincie Fryslân

Kennisgeving ontheffing Wet natuurbescherming

Gedeputeerde Staten hebben op 31 januari 2020 een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming verleend aan Faunabeheereenheid Fryslân ten behoeve van afschot koppelvormende ganzen in 2020 - 2024.

De ontheffing met kenmerk 204769 ligt ter inzage in het:
-provinciehuis, elke werkdag van 9 tot 16 uur (graag van te voren contact opnemen).

Belanghebbenden kunnen **tot en met 6 weken na publicatie** een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten.

Meldingsformulier Wet natuurbescherming

Dit formulier volgens de in de ontheffing of vergunning of bestuurlijk rechtsoordeel gestelde termijn of (indien dit niet is vermeld) uiterlijk 3 werkdagen voor de start van de activiteit sturen/mailen naar:

Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân, t.a.v. Afdeling Omgevingszaken, Team Groene Regelgeving, Postbus 20120, 8900 HM LEEUWARDEN
E-mail: wnb@fryslan.nl

A. ALGEMENE GEGEVENS

Ontheffing-/Vergunning-
houder/aanvrager :

Adres en Plaatsnaam :

Telefoon / emailadres :

Kenmerk brief / code :

B. LOCATIEGEGEVENS

Locatie activiteit :

Soort activiteit :

C. OVERIGE GEGEVENS

Activiteit is ontheffing-
/vergunningplichtig i.k.v. Wnb : ja / nee

Startdatum en -tijdstip activiteit : / / 2020 uur

Einddatum en -tijdstip activiteit : / / 2020 uur

Wanneer het tijdstip van de
activiteit hierboven niet is in te
vullen, dan tijdstip s.v.p. hiernaast
zo duidelijk mogelijk aangeven.
(indien bekend of beschikbaar een evt.
periodiek schema meezenden s.v.p.)

D. INFORMATIE

Hieronder kunt u eventueel informatie kwijt die van belang is bij de melding

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eventuele aanvullende informatie kan op de achterzijde van dit formulier worden vermeld.